

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Dominica XVIII. post Pentec: Quomodo infirmi portrandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA XVIII. POST PENTECOSTEN.
Quomodo Infirmi portandi.*Offerebant ei paralyticum.* Matt: 9.

Ulm Princeps aliquis vel Toparcha magni nominis urbem ingreditur, plerumque incolæ in ejus occursum effunduntur, festivæ aggratulationes, lætaque audiuntur carmina, tubæ & litui, bellicæque simul resonant fistulæ, donaria pretiosa & curiosa congeruntur. Sic Evdoxia Theodosij junioris conjux ex voto Jerosolymam profecta, præter alia dona, vinculis ferreis, quæ D. Petri membra strinxerant, donata abijt: & S. Ludovicus Francorum Rex, dum esset Constantinopoli, insignem Crucis Dominicæ partem munus omnino regium reportavit.

Potentissimus omnium Principum Dei Filius ingreditur & ipse hodie civitatem suam Capharnaum: & ecce qualiter ab incolis excipitur, quali donario honoratur! *offerebant ei paralyticum.* Itâne ô boni! hæcine Domino vestro congrua oblatio? quid illi cum infirmo, exartuato & semimortuo homine, aut potiùs hominis larva? ubi crateres aurei? ubi gemmarum pretia? ubi tubæ, & tympana? ubi cantica? ubi *osanna*? Nihil horum Evangelista memorat, sed præcisè: *offerebant ei paralyticum, & quidem jacentem in lecto.*

Marc. 2. Marcus scribit illum à quatuor bajulis portatum, subditque: *cùm non possent offerre eum præ turba, nudaverunt tectum*

ubi erat, & patefacientes submiserunt grabatum, in quo paralyticus jacebat. Qui actus ita Domino placuit ut plus ex hac oblatione voluptatis, quàm nescio è quàm divite thesauro perceperit: nulla enim re ita delectatur ac operibus misericordiæ, & proinde quidquid proximo exhibetur, sibi exhibitum computat: *quod uni ex minimis fecistis mihi fecistis.* In supremo verò die nil nisi hoc ipsum de prædicabit: *infirmus eram, & collegistis me, esurivi, & dedistis mihi manducare, nudus eram, & cooperuistis me, &c.* Hoc motivo S. Joannes Dei, Ordinem Fratrum instituit, qui toti in opera misericordiæ incumberent, infirmos colligerent, curarent, pascere, & idcirco *Fratres misericordiam facite.* Nec minus laudabilis hac in re S. Edvardus Rex Angliæ, ad quem cum Hibernus quidam lixa usu pedum destitutus adrepsisset, rogabat, humeris regijs ad S. Petri, quod templum pone aulam erat, ferretur. Annuit Rex, pependitque informis sarcina regio tergo, risumque movit spectanti civitati, quæ Principem summatuum arbitrata, à peregrino turpiter deceptum judicavit. Sed minimè deceptus est, quando maximum apud Deum quæsitum fecit: si enim calix aquæ frigidæ pauperi porrectus suam habet mercedem; quid ipsa pauperis bajulatio? Christus certe ipse leprosum se aliquan-

Lyrans de imit: IESU patient. l. 3. c. 2.

aliquando fingere non dubitavit, ut sic portaretur. Modum itaque facillimum docebo, quomodo citra corporis lassitudinem infirmos portetis, siquidem *Eccli. 17. 11. unicuique mandavit Deus de proximo suo.*

Duos duntaxat Paralyticos Christi medica ope, aut potius verbo curatos Evangelica memorat historia. Alter est hic ipse, de quo hodie agimus, & describitur à Matthæo, Marco & Luca: alter ad probaticam piscinam (cujus fuisse meminit D. Joannes) *triginta & octo annos habens in infirmitate sua*, in eo dispar à priore, quod non haberet hominem à quo portaretur, & deferretur in piscinam, dum movebatur aqua. Fors quia pauper & inops erat, nec habebat unde bajulis solveret: plerumque enim evenit, ut ditioribus citius serviat, & ubi nulla speratur merces, rara dantur obsequia. Hinc Garton quidam, cum omnia lustrasset, quæ sunt inter homines, tria se dicebat advertisse in aula Principum, quæ peroptime fierent, si contrario modo gererentur; primo, quod qui pejus *destruunt* sunt, remotius ab igne collocentur, 2. qui plus esuriunt, pejus tractentur, 3. qui posterius ad mensam veniunt pejus fedent, & surgere citius cogantur. Adde debuisse & illud, quod qui se minus levare possunt, minus sublevantur: solis succollatur Dominis, sellaque vel lecticâ portari jam propè solorum Magnatum est. Magnus inter suos haud dubiè fuerit hodiernus Paralyticus, cui tot bajuli laboriosam præstiterunt operam, ut etiam ad tectum eum deferret, indeque per funes unâ cum grabato demittere non dubitaverint. Quidquid

sit tamen, non hoc spe mercedis, sed purè ex charitate illos egisse, vel inde colligo, quia *Iesus videns fidem illorum, dixit Paralytico: confide fili remittuntur tibi peccata.* Quasi diceret Evangelista: fides & charitas bajulorum movit Jesum, ut paralytico sanitatem conferret, esto is inimicus Dei esset, quia peccator, & ideo tantò ad portandum gravior: peccata enim adeo gravia sunt, ut ipsius Dei humeros faciant fatiscere, quod bene advertit nonnemo, recentior * cum ait: *quid validius Dei humeris? & tamen non potest peccatori sarcinam tolerare.* Sæpius in sacris literis populus Israël appellatur *onus Domini.* Jeremiæ enim dictum est *divinitus: si interrogaverit te populus iste, vel Propheta, aut Sacerdos, dicens: quod est onus Domini? dices ad eos: vos estis onus.* Lyranus addit: *onus importabile propter peccatorum vestrorum pondus.* Nihilominus misericordissimus Deus ponderi tanto succollare non dedignatur, nec statim abiecit peccatorem, sed summo conatu suo, ut loquuntur Theologi, ipsum *elevat* per auxilia supernaturalia & gratiam excitantem. Itaque vicissim alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi, clamat Apostolus, vel ut alius textus habet: *alter alterius infirmitates portate.* Infirmitates hic non tam corporales quàm morales intelligit, quibus universi multùm laboramus, nam *quisque suos patimur manes*, aut potius manticas, tamen si *mantica quod a tergo est, non videmus.* At quis talia portandi modus? Ecce quatuor dabo ceu totidem bajulos.

Primus

Eccli. 17. 11.

Joan. 5. 5.

* *Didacus Nyss ser. 2. post Dom. 2. Quadr.*

Jer. 23. 33.

Gal. 6. 2.

Erasm. in adag.

I. Primus est compassio, seu condolen-
 tiam. Docet nos hunc modum exem-
 plo suo Magister Christus, de quo ita
 gentium Doctor: *non habemus Pontifi-*
cem, qui non possit compati infirmitatibus
nostris. Sic compassus est adulteræ,
 quam cum immisericordes Pharisei in
 adulterio deprehensam statim lapidare
 vellent, dixit ad eos: *qui sine peccato est*
vestrum, lapidem in illam jaciat; quasi
 vellet dicere: quid tam præcipites &
 zelosi estis in castigando feminæ deli-
 cto, cum pluribus talibus ipsi obnoxij
 fitis? deinde illis abeuntibus conversus
 ad mulierem: *nemo, inquit, te condem-*
navit? qua respondente: *nemo Domi-*
ne, subjecit: nec ego te condemnabo. Ce-
 ciderat graviter ex naturæ fragilitate,
 Princeps ejus discipulus, & ecce statim
 conversus Dominus respexit Petrum, re-
 spexit utique affectu commiserationis
 & compassionis, neque enim tum com-
 pati non poterat, qui pro omnium de-
 lictis patiebatur. Pulchrè magnus Gre-
 gorius: *vera justitia compassionem ha-*
bet, falsa justitia dedignationem. Mul-
 ti sibi ipsis justis & sancti videntur, de-
 votiones nescio quas sectantur, & ta-
 men ob minimum proximi defectum
 statim excandescunt, statim Pharisaico
 zelo delinquentem ad mortem ipsùm-
 que Tartarum damnant. Hic audire
 est has & similes voces: *pereat scelestus!*
non est dignus, qui inter homines agat; ad
furcam, ad rogam cum illo. Horum
 justitia verè falsa est, siquidem Cassiano
 docente: *evidens indicium est anime nec-*
dum vitiorum facibus eliquata, in crimi-
nibus alienis non affectu misericordia con-
dolere. Contrà eqs qui aliorum infir-
 mitatibus condolent, easq; portant.
 D. Basilius appellat in virtute robustos,
 & planè osseos, cum ad illa Psalmi ver-
 ba: *custodit Dominus ossa eorum,* ita
 discurret: *quemadmodum ossa ingenita*
sibi vi teneram carnis mollietate suffulciunt,
ita sunt in Ecclesia quidam, qui possint suâ
*ipsorum constanti firmitudine debili-
 fulcire ac ferre imbecillitatem.* S. Au-
 gustinus tales comparat cervis: *sicut*
enim, inquit, de cervis nonnulli scripse-
runt, cum fretum ad insulam transeunt
pascuorum gratiâ, sic se ordinant, ut one-
ra capitum suorum qua gestant in corni-
bis super invicem portent: ita ut posteri-
or super anteriorem cervicem projectâ caput
collocet. Et quia necesse est unum esse,
 qui ceteros precedens non ante se habeat,
 cui caput inclinat, vicibus id agere dicun-
 tur; ut lassatus sui capitis onere ille qui
 præcedit, post omnes redeat, & ei succedat,
 cujus ferebat caput, cum ipse præiret.
 Ita invicem onera sua portantes fretum
 transeunt, donec veniant ad terræ stabili-
 tatem. Fortasse cervorum naturam in-
 tenderat Salomon, cum ait: Cervus a-
 micitiæ & pullus gratiarum tuarum
 colloquuntur tecum: *nihil enim sic pro-*
bat amicum, sicut oneris amici portatio, v.
g. iram fratris tui tunc portabis, cum tu
adversus eum non irasceris, ut rursus eo
tempore, quo te ira præoccupaverit, ille te
tranquillitate sua supportet, &c. Cer-
 vus ejusmodi fortis fuerat annosus il-
 le Macarius, de quo ceteri Ægyptij Pa-
 tres hanc tulere sententiam: quia sicut
 Deus protegit totum Mundum, & por-
 tat peccata hominum; ita & ille quasi
 quidam Deus terrenus fuit in fratribus,
 operiens delicta eorum, & ea quæ vide-
 bat

Psalm. 33.

Aug. l. 83.
quæst. 71.In sentent.
pp. sent.
107.

Cassian. l. 5.
de instit.

bat vel audiebat, quasi non videns & non audiens. Talis & ille alius ex iisdem Patribus, qui quotiescunque audiebat aliquem cecidisse, amare flebat dicens: *ille hodie, & ego cras.* Nempe verissimum manet: *non est peccatum quod fecit homo, quod non possit facere alter homo.*

II.

Amica correctio.

Alter modus proximorum onerandi est amica correctio. Suggestur hunc supra memoratus Basilii, dum ait: *onus inter nos vicissim aly ab aly tollimus, quoties operam damus, ut hi qui peccarunt, & lapsi sunt, resipiscant;* hoc autem optimè fit amicè corrigendo, juxta illud dogma Christi: *si peccaverit in te frater tuus, corripe eum inter te, & ipsum solum.* Notate diligenter illud *te solum.* Non enim vult delictum statim divulgari, disseminari, & per omnia compita proclamari, sed quantum fieri potest, occultari: nec vult proximum statim percuti, sed *corripi.* Imò ipse percuti mallet, quem admodum præfervido cuidam Carpo in faciem dixit. Indignabatur ille plus justo duobus aliquibus seductoribus, qui nonnullos a Christi fide abduxerant, cupiebatque eos vivos à Tartaro, sibi per visionem objecto, sorberi, jam jamque ipse miseris detrusurus erat, cum ecce Domini vocem audit: *percutite adversum me: paratus enim sum etiam iterum pro salvandis hominibus pati.* Sic quoque repressit zelum duorum filiorum tonitru, qui Samaritanos, eò quòd Christum hospitio recipere nollent, sine mora fulmine consumptos volebant: *Domine, inquit, vis dicimus, ut ignis descendat de caelo, & consumat*

Basili. in. reg. brev. reg. 278.

Matt. 18. 15

Dionys. ep. ad Demophil.

Luc. 9. 54.

illos? Sed responsum quale non expectabant, acceperunt: *nescitis cuius spiritus estis: filius hominis non venit animas perdere, sed salvare.* Vetus proverbium est:

Si quoties peccant homines, sua fulmina mittat.

Iupiter; exiguo tempore inermis erit:

peccare enim homini *congenitum* docet Sopater apud Stobæum, proinde qui punit, inquit, homines tanquam im-peccabiles, transgreditur modum rectæ secundum naturam castigationis. Sunt à natura quidam tam præcipiti iracundia, tam feroces & ingeniosi, ut vix ullum possint corrigere sine verborum, quin & verberum imminente acerbitate, & non raro etiam contumelia, quæ res fructum emendationis affigit. Delinquit subinde vel incautus servulus, mox Dominus in eum scuticas, lora expediri, mox (ut Plaurinâ phrasi utar) ad *fustitudinas, ferricrepinas insulas, ubi vivos homines mortui incur-sant boves* eum condemnare. Verùm hoc non est viscera misericordiæ habere, qualia Paulus omnes Christianos induere monet: *induite vos sicut electi Dei viscera misericordiæ, supportantes invicem, & donantes vobis metipsis, sicut & Dominus donavit vobis.* Scio quidem multos Heros tueri se illo Tullij: Phrygem plagis meliorem fieri; at contra clamat magnus Leo: *plus erga corrigendos agat benevolentia, quam severitas; plus charitas, quam potestas.* Etiam tervi apud Christianos iunt fratres Domino-rum tuorum in Christo, ut bene cele-bris Interpret, †

Stob. serm. 44.

Cresoll. My. stag. l. 3. c. 48.

Plaut. A. sin.

Col. 3. 12.

Cicer. pro Flac.

Leo ep. 84.

† Corn. à lap. in epist. ad Philem.

Rr

Et

III. Et jam tertius ultrò sese offert bajulus Oratio. De quo ita S. P. N. Ignatius: *juvatur etiam proximus sanctus desiderijs & orationibus.* Et S. Chryso-
7. p. Conf. *mus: Christianis jussum est, eis qui pec-*
c. 4. *caverunt, indulgentiam facilem dare, at-*
Chryso. hō. *que ut eis à Deo ignoscatur, tota intentio-*
6. in episto. *ne deposcere.* Sic D. Stephanus Proto-
Pauli. *martyr agrotantem Saulum Christi*
Augu. ser. *Ecclesie intulit. Si enim Stephanus*
4 de S. Ste- *pro Paulo non orasset, Ecclesia Paulum*
phano. *non haberet, affirmat Hipponensis Do-*
ctor. Et hic idem conversionem su-
am non alteri post Deum, quàm San-
ctæ Matris suæ precibus debet, quæ
cùm filium nulla alia ratione à secta
Manichæorum, vitaque perversa abdu-
cere posset, orationes lacrymis permi-
stas assiduè pro illo fundebat, ut S. Am-
brosius diceret: impossibile est ut filius
tantarum lacrymarum pereat. Hinc
postmodum familiare ipsi erat preci-
bus aliorum commendare sese; nam in
expositione Psalmi 31. initio ait: in-
firmi- tatem meam orationibus vestris com-
mendo. Est oratio ad emendandum
proximum sæpe efficacior, quàm ne-
scio quàm doctæ, & ferventes concio-
nes, exhortationes, monita & dogma-
Rodrig. p. 3. *ta. Sæpe putabit concionator, con-*
27. 7. c. 3. *festarius, & is qui ad moribundos vo-*
catur, quòd ipse fructum faciat, & eum
fortasse facit is qui ejus est socius, æ-
grum per fervidas preces Deo comen-
cap. 9. *dans, inquit magnus in Asceticis Magi-*
ster, qui & docet, Religiosis (licet nul-
lum aliud proximo ministerium im-
pendant, sed claustrò & cellâ reclusi
maneant) alimenta & necessaria vel
idcirco à populo deberi, quòd oratio-

nibus suis multùm reipublicæ profint, Deumque pro delinquentibus assiduè deprecantur.

IV. Orationi jungitur Pœnitentia sive Mortificatio. mortificatio, bajulus reliquis fortior, quia in charitate perfectior. Quæ enim major esse charitas potest, quàm aliena delicta quodamodò in se transferre, & ob ea voluntarijs pœnis sese affligere, macerare, cruentare? Provectorum in virtute hæc praxis est, qualis præfatus D. Ignatius, qui cum Parisijs juvenem à turpi cujusdam feminae consuetudine frustra sæpe revocare conaretur, deterrendi ejus consilium tale adinvenit. Stagnum erat propter viam, quæ transeundum erat illi de more ad flagitium: eò maturè prævertens Ignatius, tempestate perfrigida sese nudus aquis collotenus immerfit, utque appropinquantem hominem conspexit, horribili repente in adversum intonuit voce: *quò quò miserrime properas? non intelligis in quanto versere periculo? nonne intentum in te divina justitia gladium vides? Perge porrò perge nefariam istam explere libidinem. Ego me hic tamdiu tuâ causâ macerabo, quoad coelestes iras meo malo avertam à te. Parenti non absimilis filius S. Franciscus Xaverius ut alios sanaret, seipsum quandoque cruentabat.* Canonium *Turfell. l. 6.* *arx est Lusitanorum portu celebris, in-* *vis. c. 10.*
ter Goam & Cocinum interjecta. Hunc
portum petens ex itinere Xaverius,
quendam in ipsa navi ad confessionem
peccatorum perducere frustra conatus,
incepto paulisper destitit, ut securum
ex improvise adoriretur. Namque
ille cum urgeretur acrius, ut erat obsti-
nato

„ nato ad negandum animo, confirmârat
 „ jure jurando, se nunquam omnino id
 „ esse facturum. Franciscus ergo ubi in
 „ terram descensum est, statuit in exitia-
 „ li morbo ultima experiri auxilia. Ita-
 „ que aliud se jam agere simulans, pervi-
 „ catem hominem comiter, per speciem
 „ animi relaxandi, in saltû (ut regionis
 „ natura fert) frequentibus palmis con-
 „ sistum ducit. Vt in locum ab arbitris
 „ remotum ventum est, subito deposita
 „ veste, tergoque nudato procumbit in
 „ genua. Mox stupente illo, & quid tan-
 „ dem rerum tanto impetu acturus esset,
 „ expectante, flagrum depromit aculeis
 „ ferreis sanè asperum, atque in ejus con-
 „ spectu tergum suum strènuè diverbe-
 „ rans exclamat, se ejus causâ quidquid
 „ esset supplicij, subire, ut cœlestem ab
 „ eo averteret iram. Inter hæc palme-
 „ tum resonabat ictibus plagarum: aspe-
 „ ctor ille stupens, & attonito similis
 „ Francisci cruore respergebatur. Ergo
 „ admiratione in misericordiam versâ,
 „ statim ad pedes Xaverij provolutus ro-
 „ gat, alienam culpam suo tergo luere
 „ desistat: se paratum esse sua aliquando
 „ expiare peccata. Itaque Xaverius vi-
 „ cloriâ latus extemplo induit vestem,
 „ ejusque confessione auditâ perditum
 „ hominem in viam ac spem salutis re-
 „ ducit. Simile quid in causâ simili egit
 „ S. Thomas de Villanova, Valentiaë Ar-
 „ chiepiscopus, & Bartholomæus Marti-
 „ nius Ordinis Minimorum, quorum hic

dum confitentem haberet reum, qui
 nulla doloris edebat signa, sed quâ frõ-
 te perpetrâset, eâdem scelera in arca-
 no judicio sibi recensebat, ut dolorem
 in eo excitaret, post multa verba nec-
 quicquam facta, exuto cucullo, ac di-
 loricatâ tunicâ, densa verberum gran-
 dine tergum pullare cepit, donec sibi
 sanguinem, alteri lacrymas proliceret.
 Nec pratereundus Joannes. Abarca
 ejusdem Ordinis, qui diebus Lunæ ac
 Veneris, sub noctem, longissimam val-
 deque cruentam instituebat flagella-
 tionem, pro conversione peccatorum.
 Hoc hoc est verum Christi imitorem
 ac socium esse, qui *languores nostros tu-*
lit & dolores nostros ipse portavit. Por-
 tavit utique pro nobis patiendo & lu-
 endo, & quidem ita, ut *a planta pedis*
usq; ad verticem capitis non esset in eo sa-
nitatis. Hinc meritò à S. Joanne voca-
 tur: *Agnus qui tollit peccata mundi.*

Isai. 53.

Studeamus ergo & nos aliorum
 peccata & infirmitates tollere, & sic
 adimplebimus legem Christi, cujus
 plenitudo est mera dilectio. Magnæ cha-
 ritatis actum censemus portare mor-
 tuos ad sepulchrum; sed longè major
 actus est portare vivos, ut bene nonne-
 mo in vitis Patrum animadvertit, qui
 videns quendam Religiosum portan-
 tem mortuum in lecto, dixit ei:

Rom. 13. 10.

Ult. PP. 1.
s. c. 16. de
patient.

mortuos portas? vade vi-
ventes porta.

✠

R. F. 2

DOMI-